

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

**SIFATLI TA’LIM-YOSHLARNING KELAJAGI, MILLATNING
TARAQQIYOTI**

Xasanboyeva Xosiyatxon Mahammadin qizi

Namangan davlat pedagogika instituti
Logopediya yo`nalishining BU-25 guruh talabasi.

Email: xosiyatxon04032007@gmail.com

Ilmiy rahbar: Falsafiy va tarixiy fanlar kafedrası katta o`qituvchisi

B.A.Tillayev

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19429737>

Annotatsiya: Yangi O‘zbekistonni barpo etish yo‘lida amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli islohotlarning markazida ta’lim tizimini tubdan takomillashtirish masalasi turibdi. Sifatli ta’lim har bir yoshning oz iqtidorini ro‘yobga chiqarishi uchun imkoniyatlar eshigini ochadi. Tanqidiy fikrlashni shakllantiradi, yoshlarning muammolarga kreati yondashishi va mustaqil qaror qabul qila olishini o‘rgatadi.

Kalit so‘zlar: Yangi O‘zbekiston Strategiyasi, sifatli ta’lim, inson qadri, o‘qituvchi nufuz, boshlang‘ich ta’lim, Al-Xorazmiy shaharchasi, ilm-fan, taraqqiyot.

Аннотация: В центре широкомасштабных реформ, осуществляемых на пути построения Нового Узбекистана, стоит вопрос коренного совершенствования системы образования. Качественное образование открывает перед каждым молодым человеком двери возможностей для реализации своего потенциала и таланта. Оно формирует критическое мышление, развивает у молодежи креативный подход к решению проблем и обучает навыкам принятия самостоятельных решений.

Ключевые слова: Стратегия Нового Узбекистана, качественное образование, достоинство человека, авторитет учителя, начальное образование, городок Аль-Хорезми, наука, прогресс.

Abstract: The radical improvement of the education system is at the heart of the large-scale reforms being implemented toward building New Uzbekistan. Quality education opens doors of opportunity for every young person to realize their potential and talents. It fosters critical thinking, encourages a creative approach to problem-solving, and teaches youth how to make independent decisions.

Keywords: New Uzbekistan Strategy, quality education, human dignity, prestige of the teacher, primary education, Al-Khwarizmi town, science, progress.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

Insoniyat tarixining barcha bosqichlarida davlatlarning qudrati va xalqlarning farovonligi bevosita ta’lim sifati bilan bog’liq bo’lib kelgan. Yangi O‘zbekiston poydevorini barpo etishda sifatli ta’lim – yoshlarning nafaqat professional kelajahi, balki butun millatning intellektual suverenitetini ta’minlovchi poydevor hisoblanadi. Sifatli ta’lim tizimi orqali shakllangan tanqidiy fikrlash, kreativlik va moslashuvchanlik ko‘nikmalari yosh avlodni murakkab global muammolarga yechim topa oladigan yetuk shaxs sifatida tarbiyalaydi. Ta’lim sifati bevosita pedagogning mahorati va ta’lim jarayoniga tatbiq etilayotgan innovatsion texnologiyalarga bog’liq bo’ladi. Insoniyat tarixining barcha bosqichlarida davlatlarning qudrati va xalqlarning farovonligi bevosita ta’lim sifati bilan bog’liq bo’lib kelgan. Yangi O‘zbekiston poydevorini barpo etishda sifatli ta’lim - yoshlarning nafaqat professional kelajagi, balki butun millatning intellektual suverenitetini ta’minlovchi poydevor hisoblanadi.

Sifatli ta’lim tizimi orqali shakllangan tanqidiy fikrlash, kreativlik va moslashuvchanlik ko‘nikmalari yosh avlodni murakkab global muammolarga yechim topa oladigan yetuk shaxs sifatida tarbiyalashning asosiy vositasidir. Ta’lim sifati esa, o‘z navbatida, pedagogning kasbiy mahorati va ta’lim jarayoniga tatbiq etilayotgan innovatsion texnologiyalarga uzviy bog’liqdir.

Ushbu yo‘nalishdagi islohotlarning amaliy ifodasi sifatida maktabgacha ta’lim tizimidagi keskin o‘zgarishlarni ko‘rish mumkin. Xususan, “So‘nggi sakkiz yil davomida bog‘chalarda o‘rinlar soni 2,5 milliontaga ko‘paytirilib, qamrov darajasi 78 foizga yetkazildi. Milliy strategiyaga muvofiq, bu ko‘rsatkichni yanada oshirish maqsadida har yili qo‘shimcha 20 ming o‘rin yaratish rejalashtirilgan”. [1]

Shuningdek, ta’limni raqamlashtirish va zamonaviy infratuzilmani shakllantirish bo‘yicha amalga oshirilayotgan loyihalar, xususan, “Al-Xorazmiy shaharchasidagi 543 ta maktabdan 110 tasining boshlang‘ich sinf o‘quvchilari zamonaviy noutbuklar bilan ta’minlangani” [2] yoshlarga yaratilayotgan imkoniyatlarning yorqin na‘munasidir. Bunday texnologik yondashuv boshlang‘ich ta’lim bosqichidanoq o‘quvchilarning raqamli savodxonligini oshirishga xizmat qiladi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ta’kitlaganlaridek “Yoshlarning kitob oqishga bo‘lgan qiziqishini kuchaytirishga, ularning kitob bilan do‘st bo‘lishiga, aholining kitobxonlik saviyasiniyanada oshirishga alohida e’tibor qaratish lozim” [3]. Yoshlar orasida kitobxonlikni rivojlantirish uchun oila, maktab va jamiyat birgalikda harakat qilishi zarur. To‘g‘ri muhit, qiziqarli kitoblar va zamonaviy yondashuvlar orqali yoshlarning kitobga bo‘lgan qiziqishini oshirish mumkin. Kitob o‘qiydigan yoshlar esa kelajakda bilimli, ongli va barkamol insonlar bo‘lib yetishadi.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

Yoshlarga qaratilayotgan e’tibor, ularni bilim bo’lishi, ko’p kitoblar mutolaa qilishlari o’z kelajaklari uchun investitsiya bo’ladi. “O’zbekiston - 2030” strategiyasi: Inson qadri, xalq manfaati. “Har bir insonga o’z salohiyatini ro’yobga chiqarish uchun munosib sharoit yaratish: Ta’lim, sog’liqni saqlash va ijtimoiy himoya tizimini modernizatsiya qilish”[4]. Strategiya amalga oshsa, 2030-yilga borib O’zbekiston fuqarosi nafaqat ijtimoiy himoyalangan, balki o’z sohasi bo’yicha raqobatga kirisha oladigan zamonaviy kadr sifatida shakllanadi. Bundan tashqari, yurtimizda yoshlar kelajagi uchun xususiy maktablar o’z faoliyatini olib bormoqda. Prezident maktabini tashkil etishdan ko’zlangan asosiy maqsad ta’lim jarayonida ilg’or texnologiyalarni qo’llash orqali iqtidorli yoshlarni aniqlash va o’qitish tizimini shakllantirish, shuningdek, ularni qo’llab-quvvatlash hamda rag’batlantirish, ma’naviy boy, intellektual rivojlangan avlodni tarbiyalash kafolatlarini ta’minlashdan iborat. Shuningdek, ta’lim muassasalari tabiiy va aniq fanlarni chuqur o’rgatish, xorijiy tillar, muhandislik hamda axborot texnologiyalarini o’zlashtirishni tashkil etish, o’quvchilarning innovatsion g’oyalarni rivojlantirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadi.

Yana bir o’ziga xos xususiyati shundaki, o’quvchilarni o’qitish va ular bilimni baholashning zamonaviy uslublarini, shuningdek, ta’lim dasturlarining integratsiyalashuviga asoslangan o’qitishning fanlararo yondashuvini joriy qilish va keyinchalik ijobiy tajribani respublika xalq ta’limi tizimiga tatbiq etish rejalashtirilgan. O’quvchilarni kasb-hunarga yo’naltirish, ularda yetakchilik ko’nikmalari va notiqlik san’atini rivojlantirish, tanqidiy fikrlash, axborotni izlash, tahlil qilish va qayta ishlash, olingan bilimlarni amaliyotda qo’llash bo’yicha malakasini oshirib boradi.

Ma’lumotlarga ko’ra, “2022 yilda Prezident ta’lim muassasalari agentligi tizimida 197 ta ta’lim tashkilotlari faoliyat yuritgan bo’lsa, 2023 yilda Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi huzurida Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi etib qayta tashkil etildi. Tizimdagi ta’lim tashkilotlari soni 208 taga yetdi. Bular 14 ta Prezident maktabi, 9 ta ijod maktabi, 182 ta ixtisoslashtirilgan maktab va maktab-internat, Pedagogik mahorat va xalqaro baholash ilmiy-amaliy markazi, “Yangi O’zbekiston” universiteti, Renessans bolalar oromgohidir”[5]. Prezident, ijod va ixtisoslashtirilgan maktablar namuna sifatida tashkil etilib, ularda butunlay yangicha uslubdagi o’qitish tizimi shakllantirildi. Maxsus maktablarda iqtidorli yigit-qizlar uchun xalqaro standartlarga mos bo’lgan eng ilg’or tajriba va texnologiyalar asosida bilim berish ustuvor vazifa sifatida belgilandi. Dastlab har bir hududda bittadan Prezident maktablari, ijod va ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari faoliyati yo’lga qo’yildi.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

Prezident maktablari tashkil etilishi ta’lim sifatining ilg’or andozalari qo’llanilayotganidan dalolat bersa, ijod va ixtisoslashtirilgan maktablar maktab ta’limi, ijodkorlikni qo’llab-quvvatlashga xizmat qilmoqda. Ularda nafaqat til va adabiyot, balki tabiiy va aniq fanlar ham chuqurlashtirilgan tarzda o’qitilishi ortidan “o’xshash” mutaxassisliklarni yana o’qishga turg’izish imkoni yuzaga keldi.

Ma’lumotlarga sifatida shuni aytish joizki, “O’zbekistonda 10200 ga yaqin umumta’lim maktabi mavjud bo’lib, ularning 2750 ga yaqini shaharlarda, 7400 dan ortig’i qishloqlarda faoliyat ko’rsatmoqda. Ularda 6 million 400 mingga yaqin nafar o’quvchi tahsil olmoqda”[6]. Yildan yilga soni ko’payib borayotgan o’quvchilarning kelajagi ular bugun olayotgan bilimga bevosita bog’liq.

Xulosa qilib aytganda sifatli ta’lim -jamiyat rivojining eng muhim omillaridan biridir. Ayniqsa, yoshlar uchun berilayotgan bilim va tarbiya nafaqat ularning shaxsiy kelajagini, balki butun millatning ertangi kunini belgilab beradi. Zamonaviy, chuqur va amaliy bilimga ega bo’lgan yoshlar har qanday sohada muvaffaqiyatga erishib, jamiyat taraqqiyotiga munosib hissa qo’sha oladi. Shu bois, ta’lim sifatini oshirish, o’qitish jarayoniga ilg’or metodlarni joriy etish va yoshlarning bilim olishga bo’lgan qiziqishini kuchaytirish eng ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi. Chunki bilimli, tafakkuri keng va mustaqil fikrlay oladigan avlod -kuchli davlat va taraqqiy etgan jamiyatning poydevoridir. Demak, sifatli ta’limga qaratilgan e’tibor-bu nafaqat bugungi kun uchun, balki kelajak avlodlar farovonligi va millat ravnaqi uchun muhim investitsiyadir. Ta’limga kiritilgan sarmoya-kelajakka tikilgan eng ishonchli sarmoyadir. Zero, bilimli avlodgina kuchli davlatni, farovon jamiyatni va yuksak ma’naviyatni barpo eta oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ta’lim tizimini rivojlantirish bo’yicha takliflar taqdimot qilindi. <https://president.uz>
2. Mirziyoyev. Sh. M. “Erkin, obod va farovon mamlakatni - yangi O’zbekistonni barchamiz birgalikda barpo etamiz”. “O’zbekiston” Toshkent-2023.
3. O’zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi O’zbek tili va adabiyoti folklor instituti. Toshkent-2025, 93-bet
4. O’zbekiston Respublikasi prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi “O’zbekiston-2030 strategiyasi to’g’risida”gi pf-158-son farmoni. lex.uz (qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi). “O’zbekiston-2030” strategiyasi: Inson qadri, xalq manfaati.
5. “Yangi O’zbekistonda uzluksiz ta’lim”. Ulug’bek Inoyatov, “Yangi asr avlodi”, 2024-yil, 83-bet.
6. “Yangi O’zbekistonda uzluksiz ta’lim”. Ulug’bek Inoyatov, “Yangi asr avlodi”, 2024-yil, 82-bet.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

7. Dehqanova, G. A. (2024). SAMARALI MULOQOT VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARGA TAYYORLASHNING ILMIY-METODIK JIHATLARINI TAKOMILLASHTIRISH. Academic research in educational sciences, 5(CSPU Conference 1), 550-555.